

Protokoll fört vid det sjuttioförsta sammanträdet med styrelsen för Stiftelsen för Strategisk Forskning den 15 september 2005

Mötet genomfördes på stiftelsens kansli, World Trade Center, Stockholm.

Deltagande ledamöter

Lena Hjelm-Wallén, ordförande
Lars Björck
Ulla Grönlund
Göran Johnsson, fr o m § 7
Håkan Lane
Carola Lemne

Lennart Låftman
Karin Markides
Birgit Norinder t o m § 11
Eva Olsson, ej § 8
Tuula Teeri
Jan Uddenfeldt, § 3 - 11

Anmält förhinder

Per Andersson

Deltagare från kansliet

Staffan Normark, VD, ej § 4, 5, 11
Björn Brandt, vice VD, sekreterare, ej § 11
Anders Sjölund, planeringschef
Joakim Amorim
Karl-Olov Fentorp
Inger Florin

Kerstin Hagwall
Ingvar Isfeldt
Olof Lindgren
Birgitta Lundin
Lena-Kajsa Sidén
Henryk Wos

Adjungeringar

§ 4, 5 Jan Carlstedt-Duke
§ 6 Lars Thylén
§ 9 Olof Sjöström
§ 10 Anna Delblanc

§ 1 Fastställande av dagordning

Den utsända dagordningen godkändes.

§ 2 Val av justerare, föregående mötes protokoll, ev jäv

Lars Björck utsågs att tillsammans med ordföranden justera protokollet.

Protokoll från styrelsens 70:e sammanträde hade sänts ut inför sammanträdet. Protokollet lades med godkännande till handlingarna. Verkställande direktören anmälde jäv avseende punkterna 4 och 5. Eva Olsson anmälde jäv avseende punkt 8 och Carola Lemne avseende punkt 5.

§ 3 Anmälan av beslut fattade med stöd av delegation

En förteckning över beslut fattade med stöd av delegation hade bifogats kallelsen (bilaga 1).

§ 4 Uppbyggnad av sekretariat i Sverige för ”International Neuroinformatics Coordinating Facility”

Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) och Karolinska Institutet (KI) har genom en gemensam rektorsskrivelse till stiftelsen ansökt om finansiering för uppbyggnad av ett sekretariat för internationell samordning av forskningskunskap inom området neuroinformatik. Detta förutsätter att Sverige erbjuds bli värdland i en inom OECD (Global Science Forum) nu pågående internationell ansökningsprocess. Forskningsministern har vidare uttalat sitt stöd för att få sekretariatet till Stockholm. Ansökan inges av regeringen. Jan Carlstedt – Duke, KI, presenterade förslaget. En stark samlad svensk finansiering torde vara avgörande för Sveriges chans att få sekretariatet. Vice verkställande direktören tillstyrker ett tidsbegränsat engångsstöd med krav på medfinansiering från andra intressenter. Stiftelsen bidrar i mycket begränsad utsträckning till infrastrukturinsatser av detta slag och frågan diskuteras i det pågående strategiarbetet. Mot bakgrund av det dokumenterade stora värdet för Sverige och att ansökan måste inges till OECD inom kort ställde sig styrelsen positiv till att, som en särskild åtgärd, nu bevilja ett stöd till ansökan.

Styrelsen *beslöt*

- att bevilja ett bidrag av 2,5 milj kr motsvarande halva det sökta beloppet avseende första hälften av uppbyggnadsperioden om 2,5 år, samt
- att bidra med ytterligare hälften av återstående belopp (1,25 milj kronor) för den senare hälften av uppbyggnadsperioden, under förutsättning att de sökande då bekräftar att bidrag ordnats från andra håll avseende den sista fjärdedelen (1,25 milj kronor) av det nu sökta totalbeloppet.

Beslutet gäller under förutsättning att berörda organ inom OECD beslutar att sekretariatet ska förläggas till Sverige. Stiftelsens bidrag kan inte förlängas efter de fem första åren.

Staffan Normark deltog inte i beslut i detta ärende.

§ 5 Ansökan om medel för utvecklingsstöd till det svenska tvillingregistret

En ansökan om medel för projektet TWIN GENE – att omvandla det svenska tvillingregistret till en strategisk resurs för funktionsgenetiska studier av vanliga komplexa sjukdomar ingavs hösten 2004 till stiftelsen. Styrelsen informerades vid sammanträdet i december 2004 om ansökan och uppdrog till verkställande direktören att sända ansökan till externa granskare för bedömning av det strategiska värdet inklusive användarperspektiv. Yttranden föreligger från tre experter som tillstyrker ansökan med vissa krav på kompletteringar. De sökande har med anledning härav lämnat ytterligare information. En viss koppling finns mellan förslaget och en ansökan inom programmet för strategiska centra där beslut avses fattas i december 2005. Frågan om infrastrukturella insatser, dit förslaget i stor utsträckning kan räknas, diskuteras vidare i pågående strategiarbete.

Styrelsen *beslöt*

- att bordlägga ärendet.

§ 6 Forskningssamarbete med Kina inom biofotonikområdet

Ansökan har inkommit från Lars Thylén, professor i fotonik vid KTH, avseende ett samarbetsprogram inom biofotonik med Zhejiang University (ZJU) i Kina omfattande ett totalt belopp av 15 milj kr över tre

år. De svenska forskarna är från KTH-Albanova, Karolinska Institutet och Kista Photonics Research Centre. De kinesiska forskarna är vid olika institutioner vid ZJU. Thylén presenterade förslaget.

Avsikten är att etablera en långsiktigt svensk-kinesiskt samarbete inom biofotonik. Ärendet har beretts genom att ansökan har bedömts av en svensk och en internationell utvärderare. Utvärderarna ställer sig positiva till satsningen.

Verkställande direktören föreslår styrelsen att bevilja 10 miljoner kr till ett engångsanslag för att stödja detta samarbete. Styrelsen såg positivt på projektet som en bra utgångspunkt - en redan etablerad kontakt som kan fungera som ett brohuvud för fortsatt samarbete. Det hade dock varit värdefullt om insatsen hade planerats genom en bredare överblick över och jämförelse med andra pågående samarbeten mellan svenska universitet och Kina. Det andra projektet kring multifotonkvantrickar bedömdes som av störst intresse för stiftelsen.

Styrelsen *beslöt*

- att bevilja ett anslag om 5 miljoner kr till professor Lars Thylén, KTH för forskningssamarbete med Kina avseende multifotonkvantrickar för konfokal mikroskopi och ljusgenerering, samt
- att efter en positiv utvärdering vara beredd bidra med ytterligare 2,5 milj kr för en förlängning av samarbetsprojektet.

§ 7 Forskning kring lärande och minne

Stiftelsen för Strategisk Forskning har tillsammans med andra finansiärer finansierat en treårig seminarie-serie med fokus mot lärandeprocesser under ledning av professor Peter Gärdenfors från Lund. Detta seminariearbete har lett fram till ett förslag till ett nationellt forskningsprogram om lärande och minne hos barn, ungdomar och vuxna. Riksbankens Jubileumsfond liksom Wallenbergsstiftelsen har visat ett mycket stort intresse för programmet och har respektive styrelsers stöd att delfinansiera ett sådant program. Det är mer oklart i vad mån VR, KK-stiftelsen och andra finansiärer kommer att ingå.

Stiftelsen har på olika sätt engagerat sig i lärande och minnesforskning. Aktuella satsningar är Swedish Brain Power programmet, som bland annat rör minne och lärande i den dementa hjärnan liksom ett av INGVAR-anslagen, som bland annat rör uppträning av arbetsminnet hos barn med beteendestörningar. För närvarande pågår utvärdering av de främsta förslagen till Strategiska Forskningscentra. Här ingår ett förslag "Stockholm Brain Institute" som syftar till att etablera ett centrum där bland annat kognition och minnesfunktioner ska bearbetas. De sökande som ingår i förslaget är också presumtiva sökande till ett program om lärande och minne.

Styrelsen *beslöt*,

- att bordlägga frågan i avvaktan på utfallet av stiftelsens utlysning av strategiska forskningscentra.

§ 8 Utseende av ny ordförande i utlysningkommittén för Nano-X

Stiftelsen har under våren tillsatt en utlysningkommitté för Nano-X-programmet. Kommittén utarbetade en utlysning som utannonserades i juni, och ansökningar skall komma in den 20 september 2005. Ordföranden för utlysningkommittén, professor Tord Claesson, har anmält att han kommer att vara bortrest under hösten varför en ny ordförande behöver utses. Verkställande direktören föreslår professor Joseph Nordgren, Uppsala Universitet, som preliminärt accepterat uppdraget.

Styrelsen *beslöt*

att utse Joseph Nordgren, Uppsala Universitet till ny ordförande i utlysningkommittén för Nano-X programmet.

§ 9 Stiftelsens kapitalförvaltning

Stiftelsen beslöt vid sammanträdet den 6-7 april 2005, § 9 att återremittera frågan om stiftelsens policy för etik och miljö i kapitalförvaltningen till kapitalutskottet för en samlad redovisning av regelverk och ev förslag till ändringar. Utskottet har vid sitt sammanträde den 10 juni i enlighet med styrelsens uppdrag diskuterat det aktuella avsnittet i stiftelsens kapitalförvaltningspolicy och därvid enats om en ny formulering av texten som bifogats kallelsen.

Beträffande det innehav av aktier i tobaksföretag som diskuterades vid styrelsens ovan angivna möte har aktuell förvaltares mandat gjorts om så att det kommer att bestå av ett nytt uppdrag som speglar aktuell fond exklusive de innehav i internationella tobaksföretag som tidigare ingick.

Kapitalutskottets ordförande Olof Sjöström presenterade förslaget och redovisade också det aktuella läget vad gäller stiftelsens förmögenhet. Kapitalet har sedan årsskiftet ökat med 645 milj kr till 9 509 milj kr trots utbetalningar om 422 milj kr (8 månader). Förvaltningsresultatet för aktuell period utgjorde således 12 procent, en avkastning som sannolikt inte kan förväntas bestå på denna nivå i framtiden.

Styrelsen uttalade sitt tack till kapitalutskottet och *beslöt*

att godkänna utskottets redovisade principer för hantering av etik och miljö i stiftelsens kapitalförvaltning (bilaga 2).

§ 10 Halvtidsutvärdering av program inom materialområdet

Stiftelsen beviljade i december 2002 sammanlagt 95 milj kr till sju program inom materialområdet. Programmen är femåriga och skall halvtidsutvärderas efter två år. Programkommittén för materialprogrammen har i enlighet med VD:s uppdrag låtit genomföra utvärderingen med hjälp av ett antal sakkunniga. Den har slutförts i samband med en programkonferens i Göteborg i maj 2005. Programkommittén har därefter lämnat sina sammanfattade synpunkter med anledning av utvärderingen. Utvärderingsgruppens ordförande Anna Delblanc presenterade utvärderingen som ger programmen ett högt vetenskapligt och strategiskt betyg men med vissa brister vad gäller industrikontakterna.

Styrelsen diskuterade utvärderingsresultatet och olika vägar att öka industrisamarbetet. Programkommittén för materialprogrammen bör få i uppdrag att diskutera med programmen, överväga lämpliga åtgärder och därefter återrapportera till styrelsen.

Styrelsen *beslöt*

att godkänna genomförd halvtidsutvärdering. Programkommittén för materialprogrammen skall redovisa vidtagna och möjliga åtgärder för att öka industrisamarbetet inom programmen.

§ 11 Stiftelsens VD-befattning

Ordförande Lena Hjelm-Wallén informerade om arbetet att rekrytera ny VD. Rekryteringsgruppen har arbetat intensivt under sommaren. Av 42 sökande/nominerade har 11 intervjuats, varav tre vid två tillfällen. Rekryteringsgruppen föreslår att styrelsen koncentrerar sig på två huvudkandidater som ingående presenteras. Efter diskussion beslöt styrelsen enhälligt att ställa sig bakom gruppens bedömning

samt att uppdra åt Lena Hjelm-Wallén och Lennart Låftman att uppta förhandlingar om löne- och anställningsvillkor med en av kandidaterna.

§ 12 Information och meddelanden m m

Inkomna ärenden

Förteckning över inkomna ärenden, 2005-09-01 hade bifogats kallelsen. Verkställande direktören kommenterade den inkomna skrivelsen från SLU avseende åtgärder för att behålla en central forskare i Sverige och anmälde att även Uppsala Universitet anmält behov av åtgärder för att förmå en forskare vid universitetet att stanna i Sverige. Bägge forskarna har erbjudits attraktiva anställningar utomlands.

Styrelsen beslöt

att uppdra åt verkställande direktören att ställa samman ett underlag som redovisar det strategiska värdet av att vidta åtgärder för att behålla berörda forskare i Sverige, inklusive en bedömning av deras forskargrupperns situation om de lämnar landet.

Stiftelsens kapital

Stiftelsens totala förmögenhet den 31 augusti 2005	9 509 milj kr
Beviljade ej utbetalda anslag vid årsskiftet 04/05	2 078 milj kr
Nya åtaganden under 2005	464 milj kr
Utbetalt under 2005 t o m 31 augusti	432 milj kr.

Förvaltningsresultatet för första halvåret var 9,8 % (riskfria räntan 1,2 %). Uttagen utgjorde 3,9 % av kapitalet och totalt ökade marknadsvärdet med 5,8 % sedan årsskiftet. Aktieportföljen uppgick till 54 % av kapitalet (69 % svenska, 25 % asiatiska), 37 % var räntebärande värdepapper och 9 % specialfonder.

Nya uppdrag för stiftelsens verkställande direktör

Staffan Normark har fr o m den 1 september invalts i Karolinska Institutets forskningsstyrelse. Han är också förordnad som ordförande i Chalmers Bioscience Centrum.

ERA-net inom området "Microbes and Man"

Stiftelsen har sedan flera år deltagit i ett samarbete med Finlands akademi kring det gemensamma programmet "Microbes and Man". Finland har tillsammans med andra länder bildat ett ERA-net med stöd från EU inom området och stiftelsen har inbjudits medverka. Styrelsen noterade att stiftelsen inte tidigare anvisat direkta medel för EU-samarbete utöver viss medfinansiering och såg inte ERA-net som en adekvat form för stiftelsestöd varför förslaget att medverka inte bör föranleda någon åtgärd.

Strategiska forskningsbehov för processindustrin

Utredningen om processindustrin har inletts och en PM som beskriver det tänkta upplägget hade bifogats kallelsen. Utredningen kommer att inledas med en förstudie som involverar företagsledare från skogs-, stål- och kemiindustri.

Utvärdering och planerad utlysning inom området medicinsk teknik

Stiftelsen planerar tillsammans med Vetenskapsrådet och VINNOVA en gemensam utvärdering av området medicinsk teknik. Ett antal internationella granskare kommer att genomföra ett besöksprogram i januari 2006. Härutöver diskuterar finansörerna en gemensam utlysning inom området som kan genomföras under 2006 baserat bl a på utvärderingsresultatet. En ev utlysning skulle passa väl in som en uppföljare till stiftelsens tidigare satsning på medicinsk teknik. Den anslagsram som diskuteras är relativt blygsam, cirka 10 milj kr per år under tre år finansierad med lika delar av nämnda forskningsfinansierare. Stiftelsens totala insats skulle då bli 10 milj kr.

Beredningsläget för Strategiska Forskningscentra

Samtliga tre paneler (forskning, högskola, näringsliv/samhälle) inom beredningen av strategiska forskningscentra har sammanträtt i slutet av augusti inför beredningskommitténs möte i september. En muntlig redovisning av beredningsläget lämnades av Anders Sjölund. Jan Uddenfeldt efterlyste en uppdaterad skriftlig redovisning till oktobermötet.

Utllysningsläge I – centra

Institute Excellence Centres är en gemensam aktivitet från KK-stiftelsen, SSF och VINNOVA.

Ansökningstiden för planeringsanslag gick ut 29 juli. Totalt har 59 ansökningar inkommit. Antalet ansökningar från varje institut varierar från 1 till 7 st (FOI och SP). Avsikten är att högst 15 planeringsanslag om 300 000 kronor ska beviljas.

Under vecka 39 planerar VD resp GD för finansörerna att fatta beslut om vilka som skall beviljas planeringsanslag. Fullständig ansökan ska inlämnas senast 30 december. Även den som inte beviljats planeringsanslag äger rätt att inlämna fullständig ansökan.

Protokoll från ProVikings styrelse

Aktuella protokoll från ProViking hade bifogats kallelsen för kännedom.

SISTER:s forskningsprojekt om stiftelsernas första 10 år samt vissa kommentarer från Ingvar Lindgren, tidigare VD

Stiftelsen finansierade tillsammans med övriga offentliga forskningsstiftelser ett forskningsprojekt om stiftelsernas första tio år som samordnats och letts av SISTER. Resultatet redovisades i boken "I den absoluta frontlinjen, En bok om forskningsstiftelserna, konkurrenskraften och politikens möjligheter", red Sverker Sörlin, Nya DOXA förlag. Boken presenterades av SISTER vid ett seminarium den 2 juni och på stiftelsens Normarkseminarium den 3 juni. Deltagarna i seminariet den 3 juni erhöll boken som gåva. I anslutning till presentationen av boken har stiftelsens tidigare verkställande direktör Ingvar Lindgren (1994 – 1998) lämnat intressanta kommentarer som bifogades kallelsen.

Styrelsemötet den 20/21 oktober i Umeå

Preliminärt genomförs styrelsemötet den 21 oktober i Umeå kopplat till besök vid universitetet och SLU. Samling i Umeå cirka kl 15.00 den 20 oktober och därefter presentationer och information. Det formella sammanträdet avses genomföras den 21 oktober.

Lägesrapport från styrelsens strategigrupp

Styrelsens ad hoc – grupp för strategifrågor sammanträdde den 30 augusti. Baserat på diskussionen kommer gruppen att vidareutveckla det dokument som presenterades på junisammanträdet till ett färdigt förslag som – efter diskussion i styrelsen vid oktobersammanträdet – kommer att remitteras till stiftelsens kollegium för yttrande. Ett ev ytterligare utvecklat förslag kommer att föreläggas styrelsen vid decembermötet.

§ 13 Övriga frågor

Inga övriga frågor anmäldes.

Björn Brandt
sekreterare

Lars Björck
vald justerare

Lena Hjelm-Wallén
ordförande